

Sygn. akt III KK 64/14

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Lech Paprzycki

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 kpk
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 4 lipca 2014 r.,
sprawy wnioskodawcy **R. Z.**
dot. zadośćuczynienia i odszkodowania
z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 4 lipca 2013 r., sygn. akt II AKa (...)
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w G.
z dnia 3 kwietnia 2013 r., sygn. akt XI Ko (...),

p o s t a n o w i ł

- 1/ oddalić kasację pełnomocnika wnioskodawcy R.Z. jako oczywście bezzasadną;**
- 2/ koszty sądowe postępowania kasacyjnego ponosi Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 4 lipca 2013 r. w sprawie II AKa (...), utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 3 kwietnia 2013 r. wydany w sprawie XI Ko (...), którym Sąd ten zasądził na rzecz wnioskodawcy R. Z. z tytułu wykonania orzeczenia Sądu Rejonowego w G. w sprawie II K (...) z dnia 5 czerwca 1991 r. zadośćuczynienie w kwocie 92 500 zł oraz odszkodowanie w kwocie 20 600

zł, z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się tego orzeczenia, oddalając wniosek o zadośćuczynienie i odszkodowanie w pozostałym zakresie.

Od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...), kasację na korzyść wnioskodawcy wniósł jego pełnomocnik i, formułując zarzuty „1) rażącego naruszenia prawa procesowego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. przez nierozważenie i nieustosunkowanie się przez Sąd odwoławczy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku w sposób spełniający minimalne standardy procesowe do wszystkich zarzutów i wniosków apelacyjnych represjonowanego, co miało istotny wpływ na treść tegoż orzeczenia, 2) rażącego naruszenia prawa procesowego, tj. art. 7 k.p.k., w zw. z art. 433 § 1 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. poprzez dokonanie przez Sąd odwoławczy oceny dowodów wbrew zasadom wyrażonym w tym przepisie, skutkujące przyjęciem, że wnioskodawca nie wykazał poniesienia przez siebie szkody w postaci utraty spodziewanego wynagrodzenia za pracę, za czas pobytu w Areszcie Śledczym w G. w okresie od sierpnia 1987 r. do października 1988 r., w tym zaakceptowanie w toku kontroli instancyjnej naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów, co miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, 3) rażącego naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 322 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, w której zostały spełnione przesłanki tej normy prawnej, a zatem ścisłe udowodnienie wysokości odszkodowania za okres od sierpnia 1987 r. do października 1988 r. nie było możliwe, tym bardziej, że Sąd I instancji jednocześnie uznał roszczenie o odszkodowanie za niewątpliwie zasadne. 4) rażącego naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 434 § 1 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., poprzez przyjęcie na niekorzyść skarżącego, iż zasądzone przez Sąd I instancji odszkodowanie w kwocie 20.600,00 zł jest w istocie świadczeniem pieniężnym na rzecz R. Z. za cały okres pozbawienia wolności trwającego 1 rok, 6 miesięcy i 15 dni (566 dni), podczas gdy z treści uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w G. bezspornie wynika, że odszkodowanie to dotyczy wyłącznie okresu 4 miesięcy pobytu skarżącego w Areszcie Śledczym w G. (od kwietnia do końca lipca 1987 r.), 5) naruszenia art.

457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 445 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. Nr 34, poz. 149, z późn. zm.), przez przyjęcie, iż kwota 92.500,00 zł zasądzona przez Sąd Okręgowy w G. od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy tytułem zadośćuczynienia, jest adekwatna do doznanej przez R. Z. krzywdy, a więc jest kwotą odpowiednią w rozumieniu wyżej cytowanych przepisów, podczas gdy zasądzona kwota zadośćuczynienia jest rażąco niska i nie spełnia funkcji kompensacyjnej, albowiem przyznane zadośćuczynienie w sposób oczywisty oraz jaskrawy nie odpowiada relewantnym okolicznościom, występującym w niniejszej sprawie, tj. jest niewspółmierne do stopnia i długotrwałości cierpień, jakich doznał skarżący, 6) obrazy przepisu prawa materialnego - art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. Nr 34, poz. 149, z późn. zm.) poprzez błędne przyjęcie, że za zarządzenie poszukiwania listem gończym w okresie od dnia 28 grudnia 1988 r. do dnia 19 kwietnia 1991 r. oraz wydania postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania wobec R. Z., to jest spowodowania konieczności ukrywania się przez wnioskodawcę przez okres 2 lat, 3 miesięcy i 23 dni - łącznie 843 dni, R. Z. nie przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wynikłą z wykonania ww. orzeczeń, podczas gdy wskazywany przepis w ocenie skarżącego nie limituje jego zastosowania wyłącznie do przypadków, w których doszło do pozbawienia wolności poprzez umieszczenie w zakładzie karnym lub areszcie śledczym, ale także dotyczy sytuacji, w których osoba represjonowana zmuszona była do ukrywania się przed organami ścigania, podejmującymi próby zatrzymania tej osoby i osadzenia w areszcie, przez co nie mogła uczestniczyć w życiu publicznym, społecznym, rodzinnym, oraz zawodowym”, wniósł o: „uchylenie zaskarżonego orzeczenia Sądu odwoławczego, to jest pkt I, i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania” oraz o „rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego według norm przepisanych, w tym zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów zastępstwa prawnego”.

Prokurator Prokuratury Apelacyjnej w (...), w odpowiedzi na kasację, wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja pełnomocnika wnioskodawcy R. Z., jest oczywiście bezzasadna, w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k., i jako taka została oddalona. Koszty sądowe postępowania kasacyjnego ponosi Skarb Państwa, gdyż, zgodnie z unormowaniem art. 554 § 2 k.p.k., postępowanie w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia w trybie określonym ustawą z 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych jest wolne od kosztów. Z kolei, pełnomocnikiem w postępowaniu kasacyjnym był adwokat ustanowiony przez wnioskodawcę, a nie wyznaczony z urzędu.

Analizując zarzuty kasacji, przede wszystkim zwrócić należy uwagę na to, że stanowią one, poza zarzutem naruszenia przepisu art. 457 § 3 k.p.k. w związku z innymi przepisami postępowania i ustawy z 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych, powtórzenie zarzutów apelacji. Z kolei, wobec tego, że Sąd odwoławczy nie prowadził postępowania dowodowego, to niemożliwe jest naruszenie art. 7 k.p.k. Natomiast, staranna i rzetelna lektura uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego, w kontekście uzasadnienia Sądu Okręgowego, prowadzi do ustalenia, że Sąd odwoławczy, spełniając wymogi określone w art. 457 § 3 k.p.k., odniósł się w sposób pełny i przekonujący do wszystkich zarzutów i wniosków apelacji pełnomocnika wnioskodawcy. Uzasadnienie to, wzorcowo wręcz syntetyczne, co umożliwiała rozległość i głębokość prawie całości rozważań uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego, przedstawia pełną argumentację przemawiającą za określeniem wysokości odszkodowania i zadośćuczynienia, a więc o naruszeniu przez orzekające w tej sprawie Sądy przepisów art. 322 k.p.c. oraz art. 445 k.c. w związku z art. 8 ust. 1 ustawy z 1991 r. nie może być mowy. Trafnie przy tym Sąd odwoławczy wywiódł, że rozważone z urzędu naruszenie przez Sąd pierwszej instancji przepisu art. 424 § 1 k.p.k. nie mogło i nie miało, w rozumieniu art. 438 pkt 2 k.p.k., wpływu na treść orzeczenia tego Sądu (s. 6-9 uzasadnienia SA). Równie przekonujące jest stanowisko Sądów obu instancji w kwestii braku podstaw do przyjęcia, że w oparciu o uregulowania ustawy z 1991 r. mogą być naprawiane szkody majątkowe i

niemajątkowe, jakie wnioskodawca poniósł w okresie ukrywania się przed tymczasowym aresztowaniem, bo niewątpliwie nie wynikały one z wykonywania jakiegokolwiek orzeczenia lub decyzji o internowaniu w warunkach określonych w art. 1 oraz art. 11 ustawy z 1991 r. – wystarczająca argumentacja została przedstawiona przez Sąd Apelacyjny na s. 13 i 14 uzasadnienia.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.